

08.10.2025

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 19

Pirkanmaan hyvinvointialueen alustava investointisuunnitelma 2027-2030

25248/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

Arto Ranta, STRATEGIAJOHTAJA, arto.ranta@pirha.fi

Liitteet

- 1 Pirkanmaan hyvinvointialueen alustava investointisuunnitelma 2027-2030
- 2 Pirkanmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelma 2027-2030 diaesitys valiokunnat
- 3 Selvitys vuoden 2027 investointien rahoittamisesta

Investointisuunnitelmaa ja sen hyväksymismenettelyä koskevan sääntelyn tarkoituksena on varmistaa, että hyvinvointialue suunnittelee investoinnit taloudellisesti kestävästi siten, että niihin käytettävissä oleva rahoitus riittää. Lisäksi tarkoituksena on, että hyvinvointialueiden laajoja investointeja koskevat hankkeet suunnitellaan valtakunnallisten strategisten tavoitteiden mukaisesti ja kustannusvaikuttavasti huomioiden muiden hyvinvointialueiden vastaavat suunnitelmat sekä väestön palvelutarpeet. Investointien ohjaus on kiinteä osa hyvinvointialueiden toiminnan ohjausta ja johtamista.

Hyvinvointialueesta annetun lain 16 §:n mukaan hyvinvointialueen on vuosittain laadittava investointisuunnitelma seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista hyvinvointialuekonsernin investoinneista ja niiden rahoituksesta. Investointisuunnitelma koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmista.

Investointisuunnitelman tulee sisältää tiedot investoinneista ja investointia vastaavista sopimuksista. Lisäksi sen tulee sisältää tiedot hyvinvointialueen toimitilojen ja kiinteistöjen sekä muiden pitkävaikutteisten hyödykkeiden suunnitelluista luovutuksista. Investointiesitykset on eritelty ministeriön ohjeiden mukaisesti rakennuksiin, laite- ja kalustohankintoihin, ICT ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin sekä muihin investointeihin. Investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa hyvinvointialueen lainanottovaltuuden kanssa.

Sisä-Suomen yhteistyöalueen neuvotteluissa 25.8.2025 on tarkasteltu Pirkanmaan, Kanta-Hämeen ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueiden investointisuunnitelmat ja yhteisesti todettu, että investointisuunnitelmat eivät sisällä päällekkäisiä investointeja.

Pirkanmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelma

Pirkanmaan hyvinvointialueen omaan taseeseen tehtävien hankintojen kokonaismäärä on 758 milj. euroa vuosina 2027–2030 ja siitä vuodelle 2027 kohdistuu 195 milj. euroa. Investointeja vastaavien sopimusten osalta summat ovat 372,7 milj. euroa ja 92,1 milj. euroa.

Investointeja vastaavat sopimukset sisältävät vuokrakiinteistöihin tehtäviä perusparannuskorjauksia, uudiskohteita, leasing-hankintoja ja in-house yhtiöiden Monetran ja IsteKin kautta tehtyjä ICT-hankintoja. Näiden osalta kustannukset tulevat

08.10.2025

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

joko rakennusten vuokrina tai järjestelmien palvelumaksuina ja kohdistuvat käyttötalouteen ja heikentävät vuosikatetta.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen osainvestointisuunnitelma

Sosiaali- ja terveyspalvelujen investointisuunnitelmassa vuosina 2027–2030 omaan taseeseen tehtävien investointien kokonaismäärä on 740 milj. euroa, josta vuodelle 2027 kohdistuu 188,6 milj. euroa.

Investointeja vastaavien sopimusten määrä vuosina 2027–2030 on 335 milj. euroa, josta vuodelle 2027 kohdistuu 79,5 milj. euroa.

Pelastuspalvelujen osainvestointisuunnitelma

Pelastuspalvelujen osiossa määrärahavaroja on esitetty vuosille 2027–2030 yhteensä 29,2 milj. euroa pysyvien vastaavien osiossa ja 33,1 milj. euroa investointeja vastaavien sopimusten osiossa. Vuoden 2027 osalta kohdennukset ovat 12,1 milj. euroa ja 8 milj. euroa.

Investointien rahoitus

Hyvinvointialue voi ottaa pitkäaikaista lainaa investointien rahoitukseen lainanottovaltuuden puitteissa. Rahoituksen riittävyys on osoitettava koko hankkeelle. Lainalla ei voi kuitenkaan lyhentää vanhoja lainoja.

Investointisuunnitelmassa omaan taseeseen tehdään palvelujen kannalta keskeiset rakennusinvestoinnit ja ne rahoitetaan pitkäaikaisella lainalla. Laite- ja kalustehankinnat ja muut investoinnit rahoitetaan pääsääntöisesti vuosikatteella.

Investointien rahoitus tapahtuu vuosikatteella ja pitkäaikaisella lainanotolla. Taulukossa on vuosille 2027–2030 merkitty tavoitteellinen vuosikate, joka vuodelle 2027 on 120 milj. euroa. Pirkanmaan hyvinvointialueelle on myönnetty lainanottovaltuutta vuodelle 2023 337,93 milj. euroa ja vuodelle 2024 900 milj. euroa, vuoden 2025 lainanottovaltuus oli 0 euroa ja vuoden 2026 lainanottovaltuus 24,7 milj. euroa.

Lainakannan muutos vuosina 2027–2030 on yhteensä 368 milj. euroa. Uutta lainaa investointien toteuttamiseksi nostetaan suunnittelukaudella 615 milj. euroa ja vanhojen lainojen lyhennyksiä tehdään suunnittelujaksolla yhteensä 247 milj. euroa. Vanhojen lainojen lyhennykseen on huomioitu uusien lainojen aiheuttama korko ja lyhennystarve ja laina-aikana on käytetty laskelmassa 15 vuotta. Vuonna 2027 uutta pitkäaikaista lainaa nostetaan 130 milj. euroa, vanhoja lainoja lyhennetään 53,4 milj. euroa ja lainakannan muutos vuonna 2027 on 76,6 milj. euroa.

Valiokuntien tehtävät: Hallintosäntö § 90.

Liitteenä Pirkanmaan hyvinvointialueen alustava investointisuunnitelma 2027-2030, Pirkanmaan hyvinvointialueen 2027-2030 -esittelydiat ja selvitys vuoden 2027 investointien rahoituksesta.

Ehdotus

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

1. käydä keskustelun investointisuunnitelmasta ja
2. merkitä tiedoksi Pirkanmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelman vuosille 2027-2030.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana strategijahtaja Arto Rantaa.

Valiokunta keskustelussa nousi esille Kaupin laakso II-alueen tilanne sekä se, miten investointisuunnitelman panostukset tuovat hoitopaikkoja ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden asumispalveluihin. Keskustelussa todettiin myös, että erityisryhmien rakentamisen investointien haasteista. Valiokunnan keskustelussa korostettiin, ettei uudisrakentamista tulisi tehdä turhaan, vaan olemassa oleva rakennuskanta tulisi hyödyntää. Lisäksi nostettiin esiin varautumisen näkökulmat, esteettömyyden huomioiminen suunnittelussa sekä suunniteltujen investointien vaikutus erityisesti asumispalvelujen jonoihin.

Vammaisneuvoston puheenjohtaja totesi, että vammaisten asumispalveluissa ei tule palata laitospaikkaratkaisuihin. Asumisen keskittämisen sijaan paikkoja on oltava tarjolla myös laajemmin alueella. Vammaiset henkilöt on osallistettava paremmin suunnitteluun esteettömyyden huomioimiseksi. Vanhusneuvoston puheenjohtaja mainitsi, että yhteisölliseen asumiseen soveltuvien yksiköiden kriteereitä tulee tarkastella, jotta jo olemassa olevia, tarkoitukseen sopivia kohteista voidaan hyödyntää tehokkaammin.

Päätös

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päätti

1. käydä keskustelun investointisuunnitelmasta ja
2. merkitä tiedoksi Pirkanmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelman vuosille 2027-2030 sekä
3. antaa seuraavat kommentit investointisuunnitelmasta vuosille 2027-2030:
 - Valiokunta kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa vuosien 2027-2030 investointisuunnitelman valmistelussa tehdyn perusteellista työtä. Siinä on otettu huomioon jo tarpeita vuosille 2031-2035. Valiokunta haluaa kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:
 - Ikäihmisten ja vammaisten ihmisten asuntojen rakentamisessa korostuvat taloudelliset haasteet asianosaisten itsensä kannalta, kokouksessa saadun selvityksen mukaan tilanne on ongelmallinen myös hyvinvointialueelle. Valiokunta kannustaa hyvinvointialueen johtoa tekemään yhdessä muiden hyvinvointialueiden johdon kanssa vahvaa vaikuttamistyötä valtiovaltaan päin. Erityisesti valmistautumisessa vuoden 2027 hallitusneuvotteluihin. Erityisryhmien asuntojen rakentamiseen tarvitaan erityisryhmien avustuksen mukaista investointiavustusta ja korkotukilainaa. Järjestötaustaisten toimijoiden olisi mahdollista hyödyntää myös valtiovaltan myöntämää rakentamisen ja ylläpidon arvonlisäverovapautusta. Tätä kannattaa selvittää.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- Vuokrattavien kiinteistöjen vuokra-ajat tulee olla riittävän pitkät ja vuokrat tulee sitoa elinkustannusindeksiin (tai vastaavaan).
- Valiokunta toteaa, että nyt on hyvä aika rakentaa ja korjata sotekiinteistöjä sekä näin tukea rakennusteollisuutta, aluetaloutta ja työllisyyttä.
- Suunnitelmat Hatanpään sairaalan, Koukkuniemen kiinteistöjen ja keskusaloaseman hankkimisesta Pirhan omistukseen ovat kannatettavia.
- Valiokunta korostaa hyvinvointialueen uuden strategian ja investointisuunnitelman välistä yhteyttä. Investointisuunnitelman tulee perustua hyvinvointialueen strategiaan sekä niiden molempien tutkittuun tietoon ja näyttöön.
- Valiokunta katsoo, että hyvinvointialueen on välttämätöntä ja tärkeitä tehdä tavoitteellista yhteistyötä pirkanmaalaisten kuntien kanssa rakentamisen suunnittelussa tonttikysymyksestä lähtien. Kunnat ja kuntien omistamat asuntojen rakentajat ovat valiokunnan mielestä luotettavimmat rakentamisen kumppanit.
- Valiokunta suosittaa myös järjestötaustaisia rakennuttajia luotettavina kumppaneina. Niiden tarkoituksen ei ole tehdä liiketoimintaa ja voittoa, vaan auttaa omien taustajärjestöjensä jäseniä saamaan kohtuuhintaisia ja kestäviä asuntoja.
- Investointeja suunniteltaessa tulee huomioida laajennettujen kiirevastaanottojen tarve hoidon saatavuuden parantamiseksi ja Acutan ruuhkien helpottamiseksi. Esimerkiksi Kangasalansote-aseman alueella on noin 50000 pirkanmaalaista ilman laajennettua kiirevastaanottoa (Orivesi, Pälkäne ja Kangasala)
- Ikääntyneiden henkilöiden kasvava määrä ja hoidontarve tulee huomioida investointeja mietittäessä.
- Kehitysvammaisten henkilöiden asumisyksiköitä tulee rakentaa myös Tampereen kehyskuntiin, reuna-alueille ja olemassa olevien yksiköiden remonttimahdollisuudet tulee selvittää.
- Vammaisten henkilöiden asuntojen rakentamisessa on tapahtunut useampien vuosien viive hyvinvointialueuudistusta odottaessa. Kunnat eivät enää rakentaneet asuntoja viimeisinä vuosina eikä rakentaminen ole käynnistynyt vielä hyvinvointialueellakaan. Tarvetta on paljon, hyvinvointialueen käsityksen mukaan 200 henkilöä odottaa asuntoa, kehitysvammajärjestöjen mukaan jonossa olisi jopa 400 ihmistä odottamassa asuntoa. Valiokunta pitää tärkeänä, että investointiohjelmassa arvioidaan, kuinka paljon jono lyhenee kunkin rakennushankkeen jälkeen.
- Valiokunta kiinnittää hyvinvointialueen johdon huomiota siihen, että kaikissa rakennushankkeissa esteettömyys toteutuu myös käytännössä. Sote-kiinteistöjä rakennettaessa tulee huomioida vammaisten henkilöiden liikuntarajoitukset, aistivammat ja apuvälineiden käyttö.
- Ambulansseja varusteltaessa tulee huomioida vammaisten henkilöiden apuvälineet, esimerkiksi joku ambulansseista voisi olla ns. vammaisambulanssi.
- Valiokunta edellyttää, että hyvinvointialue käsittelee uudestaan yhteisöllisen asumisen tiloihin kohdistuvat kriteerit vaatimukset. Yhteisölliselle asumiselle tulee laatia yhteistyössä aluehallintoviraston

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

kanssa selkeät kriteerit. Nykyiset hoivakiinteistöt tulee huomioida pohdittaessa uusien yksiköiden rakentamista.

- Investointisuunnitelmassa on varauduttava myös lyhytaikaisen huolenpidon palvelun tiloihin rakentamiseen. Se on tärkeätä helpottamaan myös kotihoitoon liittyvää painetta.
- Pirhan tulee neuvotella järjestöjen ja hoivayritysten kanssa hoidon ja hoivan järjestämisestä riittävän ajoissa, jotta mahdollisiin muutoksiin osataan reagoida. Kaikkia palveluntuottajia tulee kohdella tasa-arvoisesti.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Nähtävillä Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 15.10.2025.

Otteen oikeaksi todistaa

Tampere
20.10.2025

Nella Lehtinen
VALIOKUNTAKOORDINAATTORI

Tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on lähetetty sähköpostitse 20.10.2025.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 20.10.2025 klo 13:30. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§19

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).